DAN TĂRCHILĂ

TEATRU

CR

OM CU PROBLEME

Două ipostaze dramatice

PRIMA IPOSTAZĂ

UMBRELA

PERSONAJELE

OMUL CU PROBLEME

RESPONSABILUL BIROULUI DE OBIECTE GĂSITE

Biroul obiectelor găsite. De jur împrejur, în rafturi sau agățate pe pereți, dar și așezate claie peste grămadă pe jos : obiecte uitate prin tramvaie sau autobuze. O mică tejghea în spatele căreia stă în picioare Responsabilul, care tocmai își desface un pachețel cu ceva de mîncare. Cînd să înceapă să mănînce, intră Omul cu probleme. Responsabilul e tipul de om gras și gros, Omul e înalt și slab și poartă ochelari pe care mereu și-i așează pe nas cu un gest automat. În mînă are o umbrelă.

OMUL (vorbește cu pauze mici între cuvinte, ca orice timid) : Bună ziua !

RESPONSABILUL : Vă salut ! (Puțin jenat, își împachetează hîrtia cu mîncare.) Tocmai luam și eu o gustare.

OMUL : N-aș vrea să vă...

RESP. : A, nu-i nimic. Slujba înainte de toate. Chiar mă și miram că pînă la ora asta nu mi-a deschis nimeni ușa. Sînteți primul, ca să zic așa. Ce doriți ?

OMUL : Aici e biroul obiectelor pierdute ?

RESP. (amabil) : Nu se vede ? Eu ce sînt ?

OMUL : Vreți să spuneți că și dumneavoastră ?

RESP. : Că eu ce ?

OMUL : Că sînteți, adică, obiect pierdut ?

RESP. : Fiți serios, domnule ! Vă țineți de glume.

OMUL : Să trag, deci, concluzia că nu sînteți... nimic ?

RESP. (între amabilitate și supărare) : Domnule... tovarășe... apăi de !

OMUL : Adică nimic din amîndouă, vreau să spun, nici pierdut... nici găsit ?

RESP. (scurt) : Ce doriți ?

OMUL : Am venit pentru...
RESP. (curmînd) : Pentru un obiect pierdut.
OMUL : Da, vedeți, într-un fel.
RESP. : Într-un fel ce ?
OMUL : Nu e chiar pierdut. Obiectul adică.
RESP. : Poate că vi l-a furat.
OMUL : Nu chiar.
RESP. : Mă rog, spuneți ce-aveți de spus. (Aparte) : Hm ! Nici pierdut, nici furat ! (Tare) : Și ce căutați aici ?
OMUL : Nu vă enervați... nu vă supărați pe mine. Trebuie să vă explic.
RESP. : Nu sînt supărat, unde vedeți că sînt supărat ?!
OMUL : Problema stă așa...
RESP. : Sînt numai urechi.
OMUL : Și ochi. Vă rog eu : și ochi !
RESP. : Bine, sînt numai ochi și urechi.
OMUL : Că e absolut necesar să și vedeți.
RESP. : Bine, dați-i drumul ! (Aparte) : Ia uite, domnule. ce clienți am eu azi !
OMUL : Eu am o umbrelă.
RESP. : Adică ati avut o umbrelă. Ați avut și ați pierdut-o. Unde ? În ce autobuz ?
OMUL : Cred că ați înțeles greșit sau, mă rog, numai parțial.
RESP. : Se poate. Deci, nu în autobuz. Pe stradă.
OMUL : Nu, să vedeți...
RESP. : Nici în autobuz, nici pe stradă. Atunci în restaurant. În care ?
OMUL : Eu nu intru niciodată în restaurante. Am un stomac dificil.
RESP. (aparte) : Se vede.
OMUL : Nu suport decît mîncarea preparată în casă. Cum intru-n restaurant, mă-mbolnăvesc. O zi, două ca mort. Nici la serviciu, înțelegeți ?
RESP. : Parcă spuneați că nu intrați în restaurante.
OMUL : Nu, nu intru, dar dacă aș intra, ar fi nenorocire.
RESP. : Măcar o dată tot ați luat masa într-un restaurant, ca să știți ce vi s-ar putea întîmpla.
OMUL : Nu, n-am mîncat niciodată într-un restaurant.
RESP. (enervat) : Atunci de unde știți ?

OMUL : Domnule, mie-mi place să gîndesc.
RESP. : Ei nu, că eu oi fi un tîmpit.
OMUL : Iertați-mă, nu asta am vrut să zic. Vedeți, viața nu e numai ce se-ntîmplă, ci și ceea ce ar putea să se-ntîmple.
RESP. : Mă rog, ce doriți de la noi ?
OMUL : Am venit cu o umbrelă.
RESP. : Păi de ce nu spuneți așa, domnule ?! Ați găsit o umbrelă și vreți s-o predați. Așa trebuie să fie orice cetățean : cinstit ca dumneavoastră. Unde ați găsit-o ? (Deschide un registru și se pregătește să scrie) : Știți, noi trebuie să aflăm de la găsitor locul exact unde a fost găsit obiectul pierdut. Locul și ora, ca să-i facem fișa. Așadar, ați găsit o umbrelă. (Se apleacă peste tejghea ca să vadă umbrela din mîna omului cu probleme) : Ia s-o văd mai bine. Mda, e aproape nouă. Ce căscați sînt unii, că n-am cum să le spun, nici n-ați crede ! Oameni serioși, cu funcții, cu salarii... cînd te uiți la ei nici nu-ți vine să crezi cît sînt de zăpăciți. Pierd, domnule, pierd pe capete. În tramvaie sau troleibuze, de căldură sau că-i strîng, și lifturi, da, da, nu vă mirați. în lifturi ! Poșete, valize, umbrele, serviete cu acte, ba și cu bani, pălării, da, da, pălării ! — ba unii chiar verighete sau... sau ce vă-nchipuiți că mai pierd ?
OMUL : Ei ?
RESP. : Pantofi !
OMUL : Pantofi ?!
RESP. : Da, domnule, pantofi !
OMUL : După ce-i cumpără...
RESP. : Aș ! Pantofii din picioare. Se descalță în tramvaie, în autobuze, la colțuri de stradă, în veceuri, în uită să și-i încalțe. Coboară fără ei, în ciorapi.
OMUL : Nu se poate !
RESP. : Cînd vă spun ! Dacă ați fi aici în locul meu, ați ajunge la concluzia că oamenii sînt făcuți ca să plardă. (Apoi) : Acum s-o înregistrăm.
OMUL : Ce să-nregistrați ?
RESP. : Cum ce ? Umbrela pe care ați găsit-o.
OMUL : Dar... n-am găsit nici o umbrelă.

RESP. : Și aia din mîna dumneavoastră ?
OMUL : E umbrela mea. O am de mult. De cinci ani.
RESP. (privindu-l enervat, dar dominîndu-se totuși) : Sînt eu om cumsecade, asta e. Dumneavoastră nu știți ce vreți. Și m-ați găsit pe mine ca să stăm de conversație, așa-i ? Spuneți că nu-i așa.
OMUL : Nu-i așa, credeți-mă.
RESP. : Dar atunci cum e ? Hai, s-aud și eu.
OMUL (după ce înghite în sec, se hotărăște să vorbească): Aceasta e o umbrelă.
RESP. : Da, o umbrelă.
OMUL : Și e a mea.
RESP. : Nu vă contrazic. E umbrela dumneavoastră.
OMUL : Acum vine problema.
RESP. : S-o auzim ! Al dracului de curios mai sînt !
OMUL : Dacă eu mi-aș pierde umbrela ?
RESP. : Cum adică, dacă ați pierde-o ?
OMUL : Umbrela asta.
RESP. : Da, o văd. Ce-i cu ea ?
OMUL : Dacă aș pierde-o ? Să zicem c-o pierd într-o zi.
RESP. : Ei, ce-ar fi ?
OMUL : Poate că ar găsi-o cineva.
RESP. : Depinde unde o pierdeți. Și mai depinde și la ce oră. Și pe urmă, dacă o ia cineva și n-o aduce aici la noi.
OMUL : Să zicem că o pierd. În autobuzul 134, că eu cu el circul mai mult.
RESP. : Să zicem.
OMUL : Și că la capătul liniei, șoferul dă de ea.
RESP. : Să zicem și asta.
OMUL : Și șoferul o aduce aici.
RESP. : De asta puteți fi sigur. Șoferii de pe autobuze sînt unul și unul, toată încrederea-n ei, vă spun eu.
OMUL : Și eu vin la dumneavoastră și o caut.
RESP. O căutați, o găsiți și plecați mulțumit. Numai să veniți repede, la timp. Sînt unii care-și caută obiectele pierdute după doi sau trei ani. Auzi dumneata, să vii după trei ani să-ți cauți un pantof sau o poșetă ! Ce să mai găsești după atîta vreme ? Pe dracu, că numai el nu se prescrie !

OMUL : Vedeți, acum vine miezul problemei.
RESP. : A, are și un miez !?
OMUL : Da, are. Ca orice problemă.
RESP. (mucalit, încercînd să pară vesel) : Păi, să mergem la miez, că altceva ce treabă-avem ?
OMUL : Îmi pare bine că sînteți de acord cu mine. Pentru că ceea ce mă interesează la o problemă e miezul.
RESP. : Miezul, am înțeles.
OMUL : Adică... sensul.
RESP. : Mă rog, sensul, cum vreți dumneavoastră (Aparte) : Ăsta mă omoară !
OMUL : De mii de ani, omenirea e sclava sensurilor. Ce importanță are o întîmplare în sine sau o bătălie sau o invenție ? Nici una ! Sensul întîmplării, însă, sensul bătăliei sau al invenției, da ! Lumea e plină de sensuri și noi nu le cunoaștem. Dacă le-am cunoaște !
RESP. (gest larg cu mîinile) : Ei, dacă le-am cunoaște !
OMUL (încurajat) : Dacă am pătrunde pînă în miezul lucrurilor, dacă ne-am ridica pînă la sensuri !
RESP. : Credeți că am putea trăi numai cu sensuri ?
OMUL : Atunci am fi cu adevărat superiori.
RESP. : Și cu umbrela cum rămîne ?
OMUL : Care umbrelă ?
RESP. : Cu umbrela dumneavoastră.
OMUL : A, da !
RESP. : Cum rămîne cu ea ?
OMUL : Așadar, să presupunem că am pierdut-o, s-a găsit și că eu am venit s-o caut.
RESP. : Eu vă arăt toate umbrelele găsite în autobuzul 134, dacă sînt mai multe și n-au semne caracteristice, dumneavoastră le priviți și spuneți dintr-odată : „Asta e ! Umbrela mea !“ Eu v-o dau, îmi iscăliți de primire și plecați sănătos.
OMUL (cu un oftat) : Dumneavoastră vă vine ușor să spuneți : eu v-o dau, îmi iscăliți de primire și plecați. Numai că aici intervine... ceva.
RESP. : Ce ?
OMUL : Esențialul.

RESP. : Esențialul !?
OMUL : Pe care l-ați și sesizat, cînd ați spus că eu aș zice : Asta e ! Umbrela mea !
RESP. : Ce e clar, e clar. Nimic mai simplu decît să vă recunoașteți umbrela, iar eu să v-o înapoiez.
OMUL : Spuneți dumneavoastră că e clar.
RESP. : Și nu e ?
OMUL : Asta-i, că nu e.
RESP. : Am înțeles : sensul.
OMUL : Vedeți ? Sensul ! În primul rînd, cum îmi recunosc eu umbrela ca fiind a mea ?
RESP. : Simplu, nu v-am spus ? Îmi dați caracteristicile umbrelei, locul și ziua cînd ați pierdut-o, iar eu verific în registrul ăsta. Nu mă duce nimeni. De cincisprezece ani fac serviciul aici și n-am fost păcălit niciodată, adică să vie omul și să-mi ia de sub nas un obiect care nu-i aparține. Nu ține ! Sînt vulpoi bătrîn.
OMUL : Nu-i vorba de dumneavoastră.
RESP. : Dar de cine ?
OMUL (după o clipă) : De mine.
RESP. : Cum adică ? Faceți-mă să pricep, că m-ați zăpăcit de tot.
OMUL : De unde știu eu că-i umbrela mea ?
RESP. : După caracteristici, de cîte ori să vă spun ?
OMUL : Bine, bine, dar ce-nseamnă a fi umbrela mea ? La asta nu v-ați gîndit ?
RESP. : Să fiu sincer ?
OMUL : Da.
RESP. : Nu ! Nu m-am gîndit și nici nu văd la ce mi-ar folosi dacă m-aș gîndi.
OMUL : Vă dați seama ce-nseamnă să-ți aparțină ceva ? Adică să ai dreptul... și curajul — da, da, e nevoie de curaj ! — să spui despre un obiect că-i al tău ? Așa cum spui despre mînă, sau despre ureche : mîna mea, urechea mea.
RESP. : Mă rog, dacă poți spune despre ureche, de ce nu poți și despre umbrelă ?
OMUL : A, nu, e altceva ! Cu mîna, cu urechea te naști, ele fac parte din tine.

RESP. : Ce-i drept, e drept. N-am auzit pînă acum pe cineva să se fi născut cu umbrelă, dar cu urechi, da. (Aparte) : Ăsta mă-nnebunește, nu altceva !

OMUL : Și atunci vă întreb : poate cineva să pretindă că o umbrelă e a lui, cea mai neînsemnată umbrelă de pe lumea asta ?

RESP. : Dacă o cumpără, e a lui. E la mintea cocoșului. Sau dacă o moștenește. Sau o primește cadou.

OMUL : Dar s-o luăm și altfel. Ce-nseamnă să fie ceva al tău ? Nu o umbrelă, orice.

RESP. : A, am priceput : sînteți filozof ! (Montîndu-se) : Lăsați, nu sîntem nici noi niște proști. Știu, chestia cu proprietatea, cu... mă rog, am făcut și noi cursuri, ne pricepem puțin și noi la chestii d-astea, prea ne credeți ageamii. Vă-nchipuiți că dacă stau la biroul ăsta cu obiecte pierdute, nu mă uit la televizor ? Haida-de, să fim serioși !

OMUL : Nu vă enervați, vă rog eu.

RESP. : Păi cum să nu mă...

OMUL : Ascultați-mă, sînt și eu foarte tulburat. De vreo lună trec prin fața biroului dumneavoastră și mă muncește problema asta.

RESP. : Asta cu umbrela ?!!

OMUL : Da, asta cu umbrela. Și ce mi-am zis azi de dimineață ? Așa nu mai merge, trebuie să intru și să mă mai consult cu cineva.

RESP. (gest de disperare) : Și m-ați găsit pe mine !

OMUL : Da. Pentru problema asta, unde era mai nimerit decît la biroul obiectelor pierdute ? Unde altundeva aș putea să mă întreb mai bine : ce-nseamnă că umbrela mea e a mea ?

RESP. (fierbînd, dar reținîndu-se) : Cu siguranță că umbrela ați cumpărat-o.

OMUL : Exact, de la un magazin de pe Calea Victoriei, știți acela din colț care e...

RESP. (tăindu-i-o) : Lăsați, n-are importanță (Apoi) : Ați cumpărat-o cu bani.

OMUL : Dar cu ce ? Am dat pe ea... stați să-mi amintesc...

RESP. : Lăsați, n-are importanță. (Apoi) : Banii i-ați cîștigat prin muncă. Lucrați undeva, nu ?

OMUL : Daaa, sînt desenator tehnic. Fac planșe cu proiecte pentru blocuri. Am o muncă foarte frumoasă.
RESP. : Lăsați, n-are importanță. (Apoi) : Deci, dumneavoastră ați dat ceva : bani. Și ați luat altceva : o umbrelă. Schimb pe schimb. Nu-i simplu ? Umbrela a devenit a dumneavoastră.
OMUL : Da, dar banii ?
RESP. : Ce-i cu ei ?
OMUL : Banii pe care i-am dat la magazin — înțelegeți ? — ce-nseamnă că erau ai mei ? Numai că îi purtam în portmoneul meu ?
RESP. : Banii aceia i-ați obținut prin muncă. Proiectele alea despre care spuneți că le faceți...
OMUL (cu indignare) : Cum, domnule, activitatea mea cerebrală s-a transformat într-o umbrelă ? Asta vreți să spuneți ? O atît de nobilă și complexă energie creatoare a creierului meu să se transforme într-o biată umbrelă ?!
RESP. : Activitatea asta despre care vorbiți s-a transformat nu într-o nenorocită de umbrelă, ci într-un bloc cu zece etaje, de ce nu puneți problema așa ?
OMUL : Dar blocul cu zece etaje, nu-i al meu.
RESP. : Nu e tot, bineînțeles, dar un apartament aveți și dumneavoastră în el sau în alt bloc.
OMUL : Am.
RESP. : Păi vedeți ?!
OMUL : Dar apartamentul meu nu a fost proiectat de mine, ci de altcineva, așadar el n-are nici o legătură cu munca mea și cu umbrela mea.
RESP. (aparte) : Îl omor !
OMUL : Nu e produsul orelor mele de desen tehnic, fiindcă a fost desenat de un alt desenator pe care nici nu-l cunosc.
RESP. : Ei și ?
OMUL : Cum ei și ? Înseamnă că apartamentul meu nu-mi aparține, din moment ce alții au depus munca lor ca să-l proiecteze și să-l construiască.
RESP. : Păi dumneavoastră n-ați depus muncă pentru alte apartamente ?
OMUL (strigînd) : Care nu sînt ale mele !

RESP. (strigă și el) : Dar ce-ați vrea, să aveți toate apartamentele pe care le proiectați ?

OMUL : Coborîți problema de la sensuri la aspectele minore. Sigur că n-aș avea ce face cu atîtea apartamente, nici prin cap nu mi-a trecut să fie ale mele.

RESP. : Și-atunci ?

OMUL : E foarte important să știi în ce constă deosebirea al meu, al tău, al lui. În obiectul posedat ? În cel care posedă obiectul ? Sau — cine știe ? în altă parte !

RESP. (teribil) : Termină, domnule !

OMUL (la fel) : E vorba de principii, de sensuri. Eu am citit ceva filozofie...

RESP. : (nu-l lasă să continue, dezlănțuindu-se) : Cine dracu vă pune să citiți filozofie ? Numai ca să-ncurcați lumea cu principii, cu sensuri ? De ce nu vă mulțumiți că aveți o muncă frumoasă, un apartament și o umbrelă ? Ce vă mai trebuiesc sensuri ? Ce să faceți cu ele ? Să-mbătați de cap pe alții ? Să le-ncurcați treburile ? Să-i înnebuniți ? Afară ! Ieșiți afară ! Și să nu mai intrați aici decît atunci cînd vă pierdeți umbrela. Ați auzit ? Afară ! Afară cu filozofia ! Eu am nevoie de obiecte găsite, nu de sensuri ! De obiecte pierdute și găsite ! Afară !

CORTINA

A DOUA IPOSTAZĂ

BILETUL DE TREN

PERSONAJELE

OMUL CU PROBLEME

CASIERIȚA

CĂLĂTORUL

CĂLĂTORI

Casa de bilete a unei agenții C.F.R. În fața ghișeului cîțiva călători așezați la rînd, al treilea fiind Omul cu probleme. În timp ce Casierița eliberează bilete, rîndul se mai mărește cu călători.

CASIERIȚA (primului călător) : Ce bilet, vă rog ?
UN CĂLĂTOR : Sinaia la acceleratul 401. Clasa a doua.
CASIERIȚA : Pentru astăzi ?
UN CĂLĂTOR : Da, pentru astăzi.
CASIERIȚA (ia banii călătorului, apoi îi dă biletul) : Poftiți !
UN CĂLĂTOR (ia biletul) : Mulțumesc... (Pleacă)
CASIERIȚA : Următorul, vă rog !
ALT CĂLĂTOR (întinde banii) : Brașov la rapidul 31, mîine. Clasa a doua.
CASIERIȚA (ia banii, îi dă biletul) : Poftiți biletul. Și restul.
ALT CĂLĂTOR (ia restul și biletul) : Mulțumesc. (Pleacă)
CASIERIȚA : Cine urmează ?
OMUL : Eu. Bună ziua !
CASIERIȚA : Bună ziua. Ce bilet doriți ?
OMUL (împingîndu-și ochelarii pe nas cu arătătorul) : Aăăă... e o problemă.
CASIERIȚA : Poftim ?
OMUL : E... o... problemă.
CASIERIȚA : N-am înțeles. Ce-ați spus ?
OMUL : În legătură cu biletul.

CASIERIȚA : Vă rog, unde vreți să mergeți ?
OMUL : Tocmai aici e problema. De fapt, nu unde, ci... cum.
CASIERIȚA : Mă rog, unde, cum, hotărîți-vă.
OMUL : De fapt, sînt hotărît.
CASIERIȚA : Bine. Ce bilet ?
OMUL : Hm ! Mă luați cam repede, repede de tot. Eu sînt un om calm.
CASIERIȚA : Nu vă supărați, n-avem timp să ne pierdem vremea. Mai sînt călători care așteaptă. Unde doriți să mergeți ?
OMUL : La Ploiești...
CASIERIȚA : Bun.
OMUL : Dar să vedeți...
CASIERIȚA : Ce clasă ? A-ntîia sau a doua ?
OMUL : Aăăă... de fapt, nu e vorba de clasă.
CASIERIȚA (amuzată) : Asta-i bună ! Dar despre ce e vorba ?
OMUL (expirînd lung pentru a-și face curaj) : E... mai... complicat... Vedeți, m-ați luat repede și...
CASIERIȚA : Și ce ?
OMUL : Și... mi-am pierdut...
CASIERIȚA (amuzată) : Curajul !
OMUL : Nu.
CASIERIȚA : Capul !
OMUL : Nu, nu capul.
CASIERIȚA : Atunci ce ? Ce ați pierdut ?
OMUL : Șirul... logic.
CASIERIȚA : Tot nu înțeleg.
OMUL : V-am avertizat că-i puțin mai complicat.
CASIERIȚA (îngăduitoare totuși) : Dacă-i numai puțin, o descurcăm noi. La Ploiești deci. Ce clasă ?
OMUL : V-am mai spus că nu-i vorba de asta.
CASIERIȚA : Vă rog frumos să lăsăm discuțiile. N-avem voie...
OMUL : Vedeți, păcatul nostru : nu discutăm. Cîte adevăruri minunate ies la iveală din discuții !
CASIERIȚA : Dar eu sînt pusă aici să vînd bilete, nu să discut cu călătorii. Cei din spatele dumneavoastră dau semne de nerăbdare.

OMUL (sincer mirat, se întoarce o clipă și-i privește pe cei din spate care dau într-adevăr semne de nerăbdare) : Daa ?!

CASIERIȚA : Da. Spuneți-mi : plecați sau nu la Ploiești ?

OMUL (cu hotărîre) : Da, plec.

CASIERIȚA (oftînd ușurată) : În sfîrșit ! Cînd ?

OMUL : Mîine dimineață.

CASIERIȚA : Sînt mai multe trenuri mîine dimineață.

OMUL : Cîte, vă rog, cîte trenuri ?

CASIERIȚA : Trei : șapte și zece, opt și cinci, nouă treizeci. Cu care doriți ?

OMUL : Plec în zori.

CASIERIȚA : Deci, cu șapte și zece, acceleratul 302.

OMUL : Șapte și zece nu e-n zori, dacă-mi permiteți. Soarele răsare la cinci și patruzeci de minute.

CASIERIȚA (ținîndu-și firea, totuși cu umor) : Așa, la cinci și patruzeci de minute !

OMUL : Exact.

CASIERIȚA : N-aveți nici un tren la cinci și patruzeci, cînd răsare soarele. Vă dau un bilet la personalul de trei și șapte minute.

OMUL : E întuneric. Nu călătoresc noaptea.

(Rumoare la cei din spate, chiar vociferări : Ce facem, domnule ? Stă de zece minute și nu se mișcă etc.)

CASIERIȚA (pe pragul de a-și pierde cumpătul) : Atunci ce facem ? V-am spus că aveți trei trenuri mîine dimineață cu care puteți ajunge la Ploiești. (Apăsat) : Cu care plecați ? La care vă dau bilet ?

(Voci ale celor din spate : Da spuneți odată și terminați ! Pierdem trenul, tovarășe !... Ce tot faceți acolo la casă ? etc.)

CASIERIȚA : Să terminăm odată ! Ce bilet vă dau ?

OMUL : Să vedeți...

CASIERIȚA (aproape strigînd) : Nu vreau să mai văd nimic ! Ce bilet doriți ? E pentru ultima oară.

OMUL : De ce vă enervați ? V-am spus că e o problemă.

CASIERIȚA : Care ? Care-i problema, că mă-nnebuniți ?!

OMUL (după o pauză) : Să vedeți, eu plec... pe jos.

CASIERIȚA (ca lovită în moalele capului) : Ceeee ! Glumiți, bineînțeles.

(Rumoare printre ceilalți, rîsete.)

OMUL : Nu, nu glumesc. Cum ați auzit : plec pe jos.

CASIERIȚA : Pînă la Ploiești ?!!

OMUL : Pînă la Ploiești. Ce, e-n cosmos ?

CASIERIȚA : Șaizeci de kilometri ?

OMUL : Șase kilometri pe oră, cu opriri la Buftea, Periș, Crivina și Brazi, pînă după masă ajung.

CASIERIȚA (dezlănțuindu-se) : Și-atunci ce căutați la casa de bilete ? Vreți bilet ca să mergeți pe jos ?

OMUL : A, nu. Dar aici e problema.

CASIERIȚA (înnebunită, cu glas plîngător) : Care problemă, tovarășe ?

OMUL : Cît costă un bilet pînă la Ploiești ?

CASIERIȚA (întrebarea o readuce la o atitudine mai oficială) : Clasa-ntîi sau a doua ?

OMUL : Aăăă... să zicem clasa a... dar, nu, nici clasa-ntîia, nici a doua.

CASIERIȚA : N-avem bilete decît clasa-ntîia și clasa a doua.

OMUL : Vedeți. eu aș dori să știu cît costă un bilet pînă la Ploiești așa, în principiu.

CASIERIȚA (izbucnind) : Noi nu lucrăm cu principii, tovarășe. Noi lucrăm cu bilete.

OMUL (strigînd și el indignat) : Mare greșeală ! Strigătoare la cer ! Principiile conduc lumea, principiile ! E posibil să n-aveți principii ?

CASIERIȚA : Eu am bilete ! Bilete de tren. Nu se poate călători pe tren cu principii ! Eu vînd bilete, nu principii. Duceți-vă la cei care vînd principii, dacă vreți principii ! Eu am bilete, tovarășe, bilete, e clar ? La personale, la accelerate, la rapide ! Clasa-ntîi... și clasa a doua !

OMUL : Atîta știți, să numărați pînă la doi ! Dar dincolo de doi ? Dar dincoace de unu ? Nu v-ați gîndit niciodată ?

CASIERIȚA (în culmea enervării) : Nu ! (Apoi, impunîndu-și cu greu o atitudine liniștită) : Și-acum, ce vreți ?

OMUL : Să zicem atunci... clasa a doua. Cît costă un bilet clasa a doua ?

CASIERIȚA : Poate n-aveți bani și de-aceea vă gîndiți să mergeți pe jos ?

OMUL : Nu, nu de asta. Bani am. Vă spun eu pe urmă care-i...

CASIERIȚA : Problema.

OMUL : Da. Acum aș vrea să știu cît costă biletul pînă la Ploiești. Fiți amabilă și spuneți-mi.

CASIERIȚA : 15 lei.

OMUL (după o clipă de gîndire, cumpănind în gînd) : Da... e bine. Merge. Nu e scump.
(Rumoare în spate : Ia bilet și termină !... etc.)

CASIERIȚA : Vă dau un bilet ?

OMUL : Nu. Îmi dați 15 lei.

CASIERIȚA (mirată la culme) : Poftim ? Eu... să vă dau... 15 lei ?!

OMUL : Nu mi-ați spus că un bilet costă 15 lei ?

CASIERIȚA : Am spus. Și ce-i cu asta ?

OMUL : Eu d-asta am venit, să-mi dați costul biletului.
(Rumoare, rîsete, etc.)

CASIERIȚA : De ce, tovarășe, de ce, că mă-nnebunești ?!

OMUL : Păi, dacă merg pe jos și nu iau trenul, cefereul îmi datorează 15 lei !
(Rumoare, rîsete : Ce-i asta, tovarășe ? Îți bați joc de casierită ? etc.)

OMUL (dînd din cap a nemulțumire, către cei din spate) : Ttț ! Am ajuns să ne pierdem răbdarea. Semn rău.
(Rumoare și mai mare : Cu un nebun ca dumneata își pierde omul orice răbdare ! Aprobări din partea celorlalți)

CASIERIȚA (strigînd și ea) : Tovarășe, vă dau sau nu vă dau 15 lei... na, că m-am prostit și eu !... bilet vreau să spun, vă dau sau nu bilet pînă la Ploiești ?
(Un călător iese din rînd și vine lîngă Omul cu probleme.)

CĂLĂTORUL : Dumneata vrei să ne ții toată ziua aici în fața casei de bilete ? Avem și noi treburi, n-avem

timp de irosit. Ce fel de logică ai dumneata ca să ceri costul biletului fiindcă ți-a venit pofta să plecă pe jos la Ploiești ?

OMUL : E o logică foarte logică. Dacă aș merge cu trenul aș plăti 15 lei ?

CĂLĂTORUL : Da.

OMUL : Atunci, dacă merg pe jos, deci nu cu trenul, nu am dreptul să cer eu 15 lei ?

CĂLĂTORUL : Nu.

OMUL : De ce nu ? Trebuie să ne ajutăm reciproc, noi instituțiile.

CĂLĂTORUL : Dar ce, dumneata ești instituție, ca C.F.R.-ul ?

OMUL (revoltat) : Cum, eu nu sînt o instituție ? Eu ? Dar ce instituție mai mare și mai complexă decît omul există pe pămînt ? Mă nasc, produc, dispar, după toate legile unei instituții. Am nevoie de o conducere centrală — creierul meu ! —, dau dispoziții prin organele mele de comandă, — căile mele nervoase —, primesc știri din toată lumea, înregistrez, am o arhivă colosală — memoria mea ! —, sînt o instituție autentică ! Și încă una perfectă ! (Către Casieriță) : Eu cum pot să vă sprijin plătind bilet de tren, iar cefereul nu poate să-mi plătească bilet cînd vreau să merg pe jos, adică prin modul meu de deplasare ? Vă rog să-mi dați 15 lei, că mîine în zori plec la Ploiești.

CASIERIȚA : Nu vă supărați, dar cred că sînteți nebun.

OMUL : Fiindcă vă cer costul biletului ? Dar cînd, de atîtea ori, v-am plătit eu biletul, v-am considerat nebuni ? Sau vă e teamă că vă fac concurență plecînd pe jos ?

CĂLĂTORUL (cu amabilitatea celui care are de-a face cu un nebun, îl ia pe Omul cu probleme prietenos de după umăr) : Dragă prietene, vrei să pleci mîine dimineață la Ploiești ?

OMUL : Nu.

CĂLĂTORUL : Cum nu ?! Dar parcă adineauri...

OMUL : Acum nu mai plec.

CĂLĂTORUL : Așadar, te-ai răzgîndit.

OMUL : Nu m-am răzgîndit, dar nu mai plec. Fiindcă nu pot. Fără să-mi plătească biletul, nu pot pleca.

CĂLĂTORUL : De ce ?

OMUL : Tot ce facem, toate acțiunile noastre trebuiesc încadrate într-o ordine. Lumea are o disciplină a ei, riguroasă, implacabilă. Nu ne putem juca cu ordinea lumii. Adică ce-ai vrea dumneata ? Cînd plec cu trenul, eu să fiu obligat să-mi cumpăr bilet, pentru că cefereul să știe că eu plec, dar cînd plec pe jos, să nu știe nimeni ? Să plec așa de capul meu ? Deplasările pe pămînt, ori de ce natură ar fi ele, se intercondiționează. Și încă foarte strict. Orice ieșire din ordine perturbează rețeaua. Dacă eu aș pleca mîine la Ploiești pe jos fără ca cefercul să-mi dea 15 lei, aș perturba întregul sistem de deplasări. S-ar produce o breșă în acest imens angrenaj al circulației internaționale, s-ar tulbura însăși ideea de mișcare !

CĂLĂTORUL : Să zicem că aveți dreptate. Dar atîția oameni călătoresc pe jos și nu mai pretind să li se plătească costul drumului.

OMUL : Și vi se pare normal ? Nu vedeți cîtă harababură a-nceput să fie în lume ? Nu vedeți ?

CORTINA

1935